

Vec C-241/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

6. apríl 2022

Vnútroštátny súd:

Hoge Raad der Nederlanden

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. apríl 2022

Navrhovateľ v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Kasačný opravný prostriedok, ktorý podal Advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden (generálny advokát na Najvyššom súde v Holandsku) v záujme zákona proti uzneseniu Rechtbank Gelderland (súd Gelderland, Holandsko), ktorým na základe žaloby prokurátora vyhlásil uznesenie Rechter-commissaris (vyšetrovací sudca) – ktorým bol zamietnutý návrh Officier van justitie (prokurátor), aby vyšetrovací sudca vydal oprávnenie na vyžiadanie doterajších údajov – za neplatné a vyhovel návrhu prokurátora

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ods. 1 písm. b) ZFEÚ, ktorý sa týka pôsobnosti smernice 2002/58/ES a výkladu pojmov „závažné trestné činy“ a „závažná kriminalita“, ako aj možnosti, aby štátne orgány mali prístup k prevádzkovým a lokalizačným údajom (ktoré nie sú výlučne identifikujúce údaje)

Prejudiciálne otázky

1. Patria právne predpisy, ktoré sa týkajú poskytnutia prístupu štátnych orgánov k prevádzkovým a lokalizačným údajom (vrátane identifikujúcich údajov) v súvislosti so zabránením, vyšetrovaním, odhaľovaním a stíhaním trestných činov, do pôsobnosti smernice 2002/58/ES, ak ide o poskytnutie prístupu k údajom, ktoré nie sú uchovávané na základe právnych predpisov v zmysle článku 15 ods. 1 tejto smernice, ale poskytovateľ ich uchováva na inom základe?

2. a) Sú pojmy „závažný trestný čin“ a „závažná kriminalita“, ktoré sa používajú v rozsudkoch Súdneho dvora uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, autonómnymi pojmami práva Únie alebo je vecou príslušných orgánov členských štátov, aby ich sami bližšie definovali?

b) Ak ide o autonómne pojmy práva Únie, akým spôsobom sa má potom určiť, či ide o „závažný trestný čin“ alebo „závažnú kriminalitu“?

3. Je dovolené poskytnutie prístupu štátnych orgánov k prevádzkovým a lokalizačným údajom (ktoré nie sú výlučne identifikujúce údaje) na účely zabránenia, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov v rámci smernice 2002/58/ES, ak neexistuje závažný trestný čin, respektíve závažná kriminalita, najmä vtedy, ak následkom poskytnutia prístupu k týmto údajom v konkrétnom prípade – ako sa možno domnievať – je len malý zásah najmä do práva na ochranu súkromného života používateľa v zmysle článku 2 písm. b) smernice 2002/58/ES?

Uvedené predpisy Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), články 1, 2, 3, 5, 6 a 9 a článok 15 ods. 1

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES

Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi

Uvedená judikatúra Súdneho dvora

Rozsudok z 2. októbra 2018, Ministerio Fiscal, C-207/16

Rozsudok z 2. marca 2021, Prokuratuur, C-746/18

Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i., C-203/15 a C-698/15

Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i., C-511/18, C-512/18 a C-520/18

Rozsudok z 8. apríla 2014, Digital Rights Ireland a i., C-293/12 a C-594/12

Rozsudok ESĽP zo 4. decembra 2015, Zakharov proti Rusku (CE:ECHR:2015:1204JUD004714306)

Uvedené vnútroštátne predpisy

Wetboek van Strafvordering (Trestný poriadok), článok 67 ods. 1, článok 126bb, článok 126cc ods. 1 až 3, článok 126dd ods. 1, články 126n, 126na, 126ng, 126ni, 126u, 126ua, 126ug, 126ui, 126zh, 126zi, 126zja, 126zo, 126zh, 138g, 138h a 149b

Besluit van 3 augustus 2004 houdende aanwijzing van de gegevens over een gebruiker en het telecommunicatie-verkeer met betrekking tot die gebruiker die van een aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk of een openbare telecommunicatiedienst kunnen worden gevorderd (Nariadenie z 3. augusta 2004, ktorým sa ukladajú údaje o používateľovi a telekomunikačnej prevádzke tohto používateľa, ktoré môžu byť požadované prevádzkovateľom verejnej telekomunikačnej siete alebo verejnej telekomunikačnej služby), článok 1 a 2

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Dňa 10. septembra 2021 požiadal prokurátor, aby vyšetrovací sudca udelil oprávnenie na vyžiadanie doterajších/budúcich údajov o používateľovi komunikačných služieb a jeho telefónnej prevádzky s holandským mobilným telefónnym číslom pre obdobie od 9. do 12. augusta 2021.
- 2 Uznesením z 15. septembra 2021 vyšetrovací sudca žiadosť zamietol.
- 3 Dňa 16. septembra 2021 podal prokurátor žalobu na Rechtbank Gelderland (Súd Gelderland, Holandsko).
- 4 Raadkamer van de rechtbank Gelderland (kolégium Súdu Gelderland) v dôsledku toho vyhlásila uznesenie vyšetrovacieho sudcu za neplatné a žiadosti prokurátora vyhovel.

Odôvodnenie kasačného opravného prostriedku

- 5 Generálny prokurátor na Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska, Holandsko) v záujme zákona podal kasačný opravný prostriedok proti uzneseniu kolégia Rechtbank Gelderland (Súd Gelderland). Podľa jeho tvrdení vychádza jeho kasačný opravný prostriedok z nejasností, ktorá v praxi vznikli v súvislosti s podmienkami použitia, za ktorých prokurátor môže vyžadovať poskytnutie prevádzkových a lokalizačných údajov používateľa telekomunikačnej siete. Ide pritom najmä o otázku, aké požiadavky vyplývajú zo smernice 2002/58/ES, týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií, ako aj judikatúry Súdneho dvora k tejto smernici.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 6 Smernica 2002/58/ES upravuje sprístupnenie a uchovávanie prevádzkových a lokalizačných údajov, ako aj identifikujúcich údajov poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb. Článok 15 ods. 1 tejto smernice sa pritom vzťahuje na právne predpisy, ktoré môžu vydať členské štáty, aby údaje v súvislosti so zabránením, vyšetrovaním, odhaľovaním a stíhaním trestných činov uchovávali počas limitovaného obdobia.
- 7 Wetboek van Strafvordering neupravuje všeobecnú povinnosť poskytovateľa telekomunikačných služieb uchovávať [údaje]. Ustanovenia, ktoré sa týkali (všeobecných) lehôt uchovávania, ktoré boli upravené na účely boja proti kriminalite v Telecommunicatiewet (telekomunikačný zákon), stratili platnosť súdnou cestou, keďže smernica o uchovávaní údajov bola vyhlásená za neplatnú (smernica 2006/24/ES, rozsudok Digital Rights Ireland a i., C-293/12 a C-594/12). Oprávnenia pre vyžiadanie prevádzkových a lokalizačných údajov, ako aj identifikujúcich údajov, ktoré sú upravené vo Wetboek van Strafvordering, sa preto uplatnia na údaje, ktoré boli zozbierané a uchované na inom základe

(napríklad na zmluvnom základe) ako na základe týchto predpisov, ktoré sa stali neplatnými.

- 8 Na základe toho, že niektoré ustanovenia Telecommunicatiewet boli vyhlásené za neplatné, je pre vnútroštátny súd dôležité vedieť, či sa tvrdenia Súdneho dvora v rozsudkoch Prokuratuur, C-746/18, Tele2 Sverige a Watson a i., C-203/15 a C-698/15, La Quadrature du Net a i., C-511/18, C-512/18 a C-520/18, ako aj Ministerio Fiscal, C-207/16, k prístupu k prevádzkovým a lokalizačným údajom (ako aj identifikujúcim údajom) a ku zásade proporcionality, ktorá sa má pritom zohľadniť, týkajú len údajov, ktoré sa uchovávajú len na základe právnych predpisov, ktoré boli vydané členským štátom podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES, alebo aj údajov, ktoré boli uchované na inom, napríklad zmluvnom základe.
- 9 Vzhľadom na cieľ smernice 2002/58/ES, znenie článku 5 smernice, z ktorého je možné odvodiť, že právne predpisy sa môžu týkať aj prístupu k prevádzkovým údajom, a tvrdenia Súdneho dvora v bode 113 rozsudku Tele2 Sverige a Watson a i. (C-203/15 a C-698/15), podľa ktorého je prístup k uchovávaným prevádzkovým a lokalizačným údajom nezávislý „od rozsahu povinnosti uchovávanania údajov uloženej poskytovateľom elektronických komunikačných služieb“, zastáva vnútroštátny súd názor, že sa táto judikatúra, pokiaľ ide o poskytnutie prístupu k týmto údajom, uplatní aj na údaje, ktoré sú uchovávané na inom základe ako na základe právnych predpisov v zmysle článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES.
- 10 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou by vnútroštátny súd chcel vedieť, či pojmy „závažné trestné činy“ a „závažná kriminalita“, z ktorých vychádza judikatúra k článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES, sú autonómnymi pojmami práva Únie alebo či je záležitosťou členských štátov, aby ich sami bližšie definovali.
- 11 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poukazuje najprv na to, že smernica 2002/58/ES uvádza výlučne v článku 15 ods. 1 „zabránenie, vyšetrowanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov“, bez toho, aby bol pojem „trestné činy“ bližšie konkretizovaný. V tejto smernici sa pojmy „závažné trestné činy“ a „závažná kriminalita“, ktoré sú použité v judikatúre Súdneho dvora, nevyskytujú.
- 12 Ďalej podľa názoru vnútroštátneho súdu z judikatúry Súdneho dvora k poskytnutiu prístupu k prevádzkovým a lokalizačným údajom (najmä z rozsudkov Tele2 Sverige a Watson a i., Ministerio Fiscal, C-207/16, La Quadrature du Net a i., C-511/18, C-512/18 a C-520/18, ako aj Prokuratuur, C-746/18) vyplýva, že je záležitosťou vnútroštátnych súdov, aby preskúmali, či a do akej miery vnútroštátna úprava okrem iného o prístupe príslušných vnútroštátnych úradov k uchovávaným údajom zachováva požiadavky, ktoré vyplývajú z článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES. Z judikatúry Súdneho dvora nie je možné odvodiť žiadne kritériá, ktoré by boli dôležité, ak by sa v konkrétnom prípade muselo odpovedať na otázku, či ide o závažný trestný čin

alebo závažnú kriminalitu. Podľa názoru vnútroštátneho súdu teda pojmy „závažné trestné činy“ a „závažná kriminalita“, ktoré sú použité v judikatúre Súdneho dvora, nie sú autonómnymi pojmami práva Únie.

- 13 Svojou treťou prejudiciálnou otázkou by vnútroštátny súd chcel vedieť, či štátnym úradom môže byť prístup k prevádzkovým a lokalizačným údajom (ktoré nie sú výlučne identifikujúcimi údajmi) poskytnutý aj pri menej závažných trestných činoch alebo menej závažnej kriminalite, ak poskytnutie prístupu k týmto údajom vedie len k malému zásahu najmä do práva na ochranu súkromného života používateľa.
- 14 Podľa názoru vnútroštátneho súdu je odpoveď na túto otázku vzhľadom na tvrdenia vo vyššie uvedenej judikatúre Súdneho dvora (a najmä v rozsudkoch Ministerio Fiscal, C-207/16, a Prokuratuur, C-746/18) k zásade proporcionality kladná. Podľa názoru vnútroštátneho súdu platí na základe výkladu zásady proporcionality podanom Súdnym dvorom, že prístup štátnych orgánov k údajom, ktoré sú uchovávané poskytovateľom telekomunikačných služieb, môže byť odôvodnený účelom zabránenia, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov vo všeobecnosti, ak následkom poskytnutia tohto prístupu v konkrétnom prípade nie je zásah alebo závažný zásah (najmä) do práva na ochranu súkromného života. Zásada proporcionality preto v tomto prípade nebráni poskytnutiu prístupu, ak ide o trestný čin všeobecne bez toho, aby bol tento klasifikovaný ako „závažný“ vo vyššie uvedenom zmysle.